

15.06.2023

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

§ 55

Joukkoliikenteen tarjouskilpailu 2/2023 - hankinnan käynnistäminen

TRE:1562/02.07.01/2023

Valmistelija / lisätiedot:

Leena Huhtala, Maarit Kaartokallio

Valmistelijan yhteystiedot

Joukkoliikennesuunnittelija Leena Huhtala, puh. 044 430 9088, etunimi.k.sukunimi@tampere.fi ja joukkoliikenneinsinööri Maarit Kaartokallio, puh. 044 430 9089, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Noora Jalonen, puh. 040 142 4654, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Mika Periviita, Joukkoliikennejohtaja

Päätösehdotus

Käynnistetään avoin tarjouskilpailu bruttokustannusperiaatteella linjojen 39 (Höökimäki – Suuppa - Kirkonkylän koulu), 44 (Valkeakoski - Kangasala), 46A (Linnainmaa – Ruutana - Kangasala), 46B (Suinula – Laureeninkallio - Jussila - Ruutana – Pikkolan koulu), 47 (Orivesi – Kangasala) sekä 103 (Tampere keskusta – Tampere-Pirkkala lentoasema) liikennepalveluiden hankkimiseksi.

Tarjouskilpailussa linjoista 44, 46, 47 muodostetaan yksi kilpailutuskohde, jonka varsinainen sopimuskausi on kolme (3) vuotta alkaen 3.6.2024. Linjasta 39 muodostetaan yksi kilpailutuskohde, jonka varsinainen sopimuskausi on kolme (3) vuotta alkaen 5.8.2024. Linjasta 103 muodostetaan yksi kilpailutuskohde, jonka varsinainen sopimuskausi on kaksi (2) vuotta alkaen 5.8.2024. Kaikkiin kolmeen kohteeseen sisällytetään optio sopimuksen jatkamisesta enintään kahdella (1+1) vuodella. Tarjouspyynnössä edellytetään liikennöinnissä käytettävän ainoastaan EU:n puhtaiden ajoneuvojen direktiivin mukaisia käyttövoimia.

Perustelut

Liikennöintikohteen K61 sopimuskausi päättyy 4.8.2024.

Liikennöintikohteella 61 on nykyisellään toteutettu linjojen 44 Valkeakoski – Kangasala, 46 Suinula – Ruutana – Kangasala ja 47 Orivesi – Kangasala liikennöintiä.

Kohteen K47 hankintasopimus päättyy 6.8.2023. Nykyisellään kohteella 47 liikennöidään linjaa 39 Höökimäestä Sionkylän kautta Pirkkalaan Suupalle ja edelleen Kirkonkylän koululle. Linjaa 39 liikennöi seuraavalla talvikaudella 2023-2024 Tampereen kaupunkiliikenne liikelaitos.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Liikennöintisopimus halutaan kuitenkin kilpailuttaa talvikauden 2023-2024 jälkeen uudelleen, koska kilpailuttamalla kohteen liikennöintikokonaisuudesta saadaan kustannustehokkain ratkaisu Pirkkalan joukkoliikennepalvelun järjestämiseen.

Kohteen K71 sopimuskausi päättyy 4.8.2024. Liikennöintikohteella 71 on nykyisellään toteutettu Tampereen keskustan ja Tampere-Pirkkala lentoaseman välistä liikennöintiä linjalla 103.

Bussiliikenteen kilpailutuksissa pyritään riittävän pitkiin liikennöintisopimuksiin, jotta kilpailutusten rytmitys ei tarpeettomasti nostaisi palvelun hintaa tilaajalle. EU:n palvelusopimusasetus (1370/2007/EY) rajaa bussiliikenteessä sopimuskauden enimmäispituudeksi 10 vuotta.

Kilpailutuskokonaisuuden suunnittelua edelsi Nyssen toteuttama asukasvuorovaikutus toukokuussa 2023 Ruutan ja Oriveden asukkaille ja joukkoliikenteen käyttäjille. Linjastosuunnittelun tavoitteena oli kerätä palautetta verkossa linjastoehdotelmasta, jossa linjalla 46 Ruutana – Kangasala ja linjalla 95 Orivesi – Ruutana – Tampere toteutettaisiin jatkossa joukkoliikenteen palvelua Ruutan alueella. Muutoksen yhteydessä linjan 28 liikennöinnistä Ruutanassa luovuttaisiin ja yhteys Ruutanasta päivittäin muodostuisi omaan kuntakeskukseen Kangasalle eri linjalla sekä arkisin Tampereelle ja Orivedelle linjalla 95.

Asukasvuorovaikutus oli avoinna Nyssen nettisivuilla 8.–21.5.2023. Palautteita saatiin lähes 450 kpl. Palautteissa korostuivat etenkin linjan 28 lakkauttamisen vastustaminen ja Linnainmaan palveluiden saavutettavuuden merkitys. Ruutan osalta palautteissa korostuivat myös puuttuvat kevyen liikenteen yhteydet Ruutanasta Aitolahdentien suuntaan, Suinulan joukkoliikennepalvelun kehittäminen linjan 95 avulla sekä Kangasalan keskustan palveluiden saavuttaminen tulevan linjastoratkaisun myötä. Linjastosuunnitelmasta pyydettiin myös Oriveden ja Kangasalan kaupungilta lausunnot. Asukasvuorovaikutuksesta saatuja palautteita esiteltiin Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnalle ajankohtaiskatsauksessa § 35 toukokuun 24. päivän kokouksessa.

Linjojen 39, 44 ja 47 liikennöinnin tarvetta ja nykyistä liikennöintikokonaisuutta on käyty läpi kuntien joukkoliikennesyhteyshenkilöiden kanssa. Käydyissä keskusteluissa ei noussut esiin erityistä tarvetta muuttaa nykyistä palvelua.

Linjan 103 liikennöinnin tarpeesta ja Tampereen saavutettavuudesta myös lentoliikenteen osalta on tehty Nyssellä asiantuntija-arvio. Tampereen kaupunki on sitoutunut kehittämään yhteyksiä lentoasemalle myös joukkoliikenteellä. Linja 103 toimii nykyisellään jokaiselle saapuvalla ja lähtevällä lennolle kilpailukykyisenä yhteytenä Tampereen keskustan ja lentoaseman välillä. Tämän toteutuminen vaatii

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Nysseltä jatkuvaa seurantaan lentoliikenteen muutoksista sekä muutosten viemistä linjan 103 aikatauluihin, asiakasinformaatioon ja liikennöitsijän toteutukseen.

Nykyisellään linjoja 44, 46 ja 47 liikennöidään vain arkisin peruskoulun koulupäivinä ruuhka-aikoina noin tunnin välein. Yhteys Kangasalan ja Valkeakosken sekä Kangasalan ja Oriveden välillä nähdään edelleen tarpeelliseksi, erityisesti lakisääteisten koulukuljetusten sekä toisen asteen opiskelijoiden takia. Linjojen 44 ja 47 liikennöintiin tai reititykseen ei ole tarkoituksena tehdä merkittäviä muutoksia. Molemmilla linjoilla turvataan edelleen koulumatkat kuntien välillä sekä kunnan sisäinen liikkuminen koulumatkoilla. Linjalla 44A tehdään kuitenkin vähäinen reittimuutos Liuksialan ja Alangon välillä ja Saarenmaantien yhteydestä luovutaan. Nykyisellään joukkoliikenteen matkustajia on Alangon alueelta ollut erittäin vähän suhteessa Kangasalan rajalle matkustaviin oppilaisiin. Kangasalan rajalta tuleville oppilaille on tullut koulumatkoihin päivittäin lähes 30 minuuttia lisää matka-aikaa, kun linja-autolla ollaan käyty kääntymässä Alangon päätepysäkillä. Linjan 44 liikennöintiin vaaditaan kaksi (2) linja-autoa ja linjan 47 liikennöintiin vaaditaan kaksi (2) linja-autoa.

Linjalle 46 tehdään reittimuutoksia ja liikennöintiä lisätään, etenkin viikonloppuisin. Linjalle 46 tullaan perustamaan kaksi reittivariaatiota 46A ja 46B liikenteen selkeyttämiseksi. Linjalla 46A liikennöidään Linnainmaalta valtatie 9 kautta Ruutanaan ja edelleen Kangasalan keskustaan, osalla vuoroista ajetaan Pikkolaan saakka. Linjaa liikennöidään arkisin ja viikonloppuisin, myös kesäaikaan ja koulujen loma-aikoina. Liikennöinti toteutetaan noin tunnin välein. Linjalta 46A mahdollistetaan vaihtoyhteys Kangasalan keskustasta sekä Linnainmaalta Tampereen suunnalle. Linjan 46 liikennöinnin muutoksella sekä uudella reitillä pystytään kustannusneutraalisti toteuttamaan Ruutanasta yhteyksiä niin Tampereelle Linnainmaalle kuin Kangasalan keskustaan. Linjan 46A aloittaessa liikennöinnin luovutaan linjan 28 liikennöinnistä Ruutanalan alueella. Linjalla 46B liikennöidään koulupäivinä ainoastaan talvikaudella Suinulasta Ruutanalan ja Laureeninkallion sekä Jussilan kautta Pikkolan koululle. Linjaa liikennöidään erityisesti Kangasalan sisäisten koulumatkojen tukemiseksi. Linjan 46 liikennöintiin vaaditaan kaksi (2) linja-autoa.

Linjalla 39 toteutetaan Pirkkalan lakisääteisiä koulukuljetustarpeita Etelä-Pirkkalasta Suupanniityn yläkoululle sekä reitin varrella oleviin alakouluihin. Talvikauden 2023-2024 alussa linjalla mahdollistetaan myös yhteys Kyöstin ja Turrin alueelta Kirkonkylän koululle. Linjaa liikennöidään arkisin peruskoulun koulupäivinä. Linjan reittiin tai vuorotarjontaan ei ole tarpeen tehdä muutoksia. Linjan 39 liikennöintiin vaaditaan yksi (1) linja-auto.

Linjalla 103 toteutetaan Tampereen keskustan ja Tampere-Pirkkala lentoaseman välisiä yhteyksiä. Tavoitteena on tarjota yhteys jokaiselle reitti- ja tilauslennolle ja jokaiselta reitti- ja tilauslennolta, mutta

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

aikataulu- ja autokiertosyistä välillä on odotettava useamman lennon saapuminen. Linjaa liikennöidään alati muuttuvilla aikatauluilla ja vuoromäärillä lentoliikenteen mukaisesti. Liikennöintikauden aikana muutoksia tulee useasti. Linjan 103 liikennöintiin vaaditaan yksi (1) linja-auto.

Sekä koululaisvuorot että lentoasemavuorot ovat luonteeltaan sellaisia, että yksittäisen vuoron poisjääminen aiheuttaa merkittävästi haittaa. Vuoron peruuntuminen estää ehtimisen ajoissa niin kouluun kuin lennollekin, koska vuoroväli ei ole tiheä. Tästä syystä kilpailutettavassa liikenteessä otetaan käyttöön laatupalkkio, jossa liikennöitsijä saa bonusta vuorojen luotettavasta liikennöinnistä. Ajamatta jääneistä vuoroista määrätään sanktiot eikä niistä makseta liikennöintikorvauksia.

Laki ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista (740/2021) astui voimaan 2.8.2021. Lain vaatimukset ylittäen Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan vuosien 2022-2025 hankintalinjausten mukaan kaikissa Nyssen bussiliikenteen kilpailutuksissa hyväksytään pääsääntöisesti vain EU:n puhtaiden ajoneuvojen direktiivin mukaiset käyttövoimat. Laki edellyttää lisäksi Tampereen kaupungin joukkoliikenteen toimivaltaisena viranomaisena varmistavan, että ensimmäisellä valvontajaksolla 2021-2025 vähintään 15 % ajoneuvoista on kokonaan päästöttömiä. Käytännössä kokonaan päästötön linja-auto tarkoittaa tällä hetkellä akkusähköbussia.

Kilpailutettava hankinta jaetaan kolmeen kohteeseen ja tarjouskilpailu ratkaistaan kohteittain kokonaistaloudellisen edullisuuden (hinta ja laatu) perusteella. Linjojen 44, 46, 47 kilpailutuksessa sallitaan käytetyt matalalattiaiset linja-autot ja vaihtoehtoisina kaikki puhtaiden ajoneuvojen direktiivin mukaiset käyttövoimat. Linjan 39 kilpailutuksessa sallitaan käytetyt matalalattiaiset linja-autot ja vaihtoehtoisena kaikki puhtaiden ajoneuvojen direktiivin mukaiset käyttövoimat. Linjan 103 kilpailutuksessa sallitaan käytetyt matalalattiaiset linja-autot ja vaihtoehtoisina kaikki puhtaiden ajoneuvojen direktiivin mukaiset käyttövoimat. Kaikissa kolmessa kilpailutuskohteissa laatupisteitä on mahdollista saada ainakin seuraavista osa-alueista: 1) Sitoutumisesta ajamatta jäävien vuorojen raportointiin ennen lähtöaikaa silloin, kun perumistarve tiedetään ennakoon 2) Kaluston iästä (käyttöönottovuosi 2019-2024).

Tiedoksi

KAPA/Joli Juha Kortteus, Kangasalan kaupunki/Tuomas Kähkönen, Oriveden kaupunki/Tuija Aro, Mari Kinnunen, Pirkkalan kunta/Antti Reinikka, Mikko Salkinoja, Valkeakokosken kaupunki/Mari Tomperi, Pirkanmaan ELY-keskus

Liitteet

1 Liite Jolila 15.6.2023 Kangasalan lausunto, kaupunginhallituksen pöytäkirjanote 29.05.2023 § 174

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

2 Liite Jolila 15.6.2023 Lausuntopyyntö, Ruutanan ja Oriveden muuttuva liikennöinti

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi 20.6.2023 kaupungin internetsivulle www.tampere.fi.

Päätös on lähetetty sähköisesti 21.6.2023.

Asia liitteineen on katsottavissa kaupungin internetsivulla www.tampere.fi. Pyydettyessä ote toimitetaan liitteineen.

Muutoksenhakuviranomainen

Päätökseen ei voi hakea muutosta.

Tampere
21.06.2023

Noora Jalonen
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§55

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)